

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens förvaltning

Till Kommunstyrelsen

Datum 2020-01-31

Dnr KS 2019/0303

Svar på Länsstyrelsens i Stockholm begäran om upplysningar om stiftelsen Syskonen August och Viktoria Johanssons fond

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholm (Länsstyrelsen), som är tillsynsmyndighet, har efter genomgång av Stiftelsen August och Viktoria Johanssons fonds (Stiftelsen) årsredovisningar för räkenskapsåren 2014 till 2018 noterat att stiftelsen saknat intäkter under den aktuella perioden. Stiftelsen har därför inte kunnat verka för sitt ändamål.

Länsstyrelsen har därför inkommit med en begäran om upplysningar från Österåkers kommun, i sin egenskap av förvaltare av Stiftelsen.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

1. som svar på Länsstyrelsens i Stockholm begäran om upplysningar angående Stiftelsen Syskonen August och Viktoria Johanssons fond överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2020-01-31,
2. uppdra till Kommunstyrelsens förvaltning att senast 2020-05-25 återkomma med redovisning av förutsättningar för senare beslut av Österåkers kommun gällande ansökan om permutation av Stiftelsen Syskonen August och Viktoria Johansson fond,
3. omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens redogörelse

Mot bakgrund av att stiftelsen saknat intäkter finns vid utgången av 2018 ett negativt eget kapital uppgående till 46 413 kr.

I detta sammanhang bör noteras att före år 2009 utdelades intäkter på hela balansomslutningen. Vid en revision påpekades att den del av Stiftelsens tillgångar som avsåg en försäljningsintäkt inte var möjlig att anse som utdelningsbart kapital. En justering gjordes då vilket genererade ett negativt eget kapital redan 2010. Under senare år har det relativt ringa överskott av placerade medel inte kunnat återställa det egna kapitalet till positiv nivå. Dock har kapitalet i fonden ökat med anledning av tillgångarnas marknadsvärde under de granskade åren.

Tjänsteutlåtande

Kostnaderna under åren 2014-2018 som belastat Stiftelsens resultaträkning uppgår till följande:

Kostnader 2014-2018 :

2014	administration 1200 kr, revision 3202, 99 kr
2015	administration 1200 kr, tillsynsavg. Länsstyrelsen 825 kr, revision 4153,85 kr
2016	administration 1200 kr, tillsynsavg. Länsstyrelsen 825 kr, revision 4153,85 kr
2017	administration 1200 kr, tillsynsavg. Länsstyrelsen 825 kr, revision 5376,92 kr
2018	administration 1200 kr, tillsynsavg. Länsstyrelsen 825 kr, revision 7227kr samt 4800 kr engångskostnad framtagande av ny utformning årsredovisning enligt K2-regelverk.

Stiftelsens tillgångar utgörs till största delen av värdepappersinnehav.

Marknadsvärdet på tillgångarna under åren 2014-2018:

2014	2.001.506,09
2015	2.001.811,83
2016	2.052.564,14
2017	2.061.889,11
2018	2.029.088,80

Stiftelsens ändamål och gällande bestämmelser

Efter beslut av Kammarkollegiet 1998 framgår att Stiftelsens ändamål är att av den årliga avkastningen skall minst en tiondel läggas till kapitalet och återstoden användas för åldringsvård inom kommunen.

Vidare framgår av 2 kap 1§ stiftelselagen (1994:1220) att föreskrifterna ska följas. Det bör i detta sammanhang noteras att Stiftelsens revisorer inte ansett att förvaltningen av Stiftelsen strider mot lydelsen i detta kapitel i stiftelselagen de granskade åren.

Av 2 kap. 4 § framgår att i den mån det inte framgår av stiftelseförförordnandet hur Stiftelsens förmögenhet ska vara placerad, svarar styrelsen eller förvaltaren för att förmögenheten är placerad på ett godtagbart sätt.

Med begreppet godtagbart avses att uttrycka lagens krav en miniminivå i fråga om placering av stiftelsetillgångar.

I skrivelsen från Länsstyrelsen utvecklas vidare tolkningen av begreppet godtagbart placerad.

Tjänsteutlåtande

Med anledning av begäran om upplysning har Länsstyrelsen ställt ett antal frågor som besvaras nedan:

1. Förvaltaren har en skyldighet att följa Stiftelsens föreskrifter. I det ligger att verka för stiftelsens ändamål. Förvaltaren bereds tillfälle att redogöra för hur denne har arbetat för att uppfylla stiftelsens ändamål under perioden 2014-2018.

Svar 1. Förvaltaren har under de granskade åren på ett ändamålsenligt sätt uppfyllt stiftelsens ändamål. Tillgångarnas marknadsvärde har ökat under de granskade åren vilket framgår av ovanstående ekonomiska redogörelse. Kostnaderna i stiftelsen har hållits på en nivå som måste anses rimlig. Bara fasta kostnader avseende revisorer och en mycket blygsam administrativ avgift har belastat Stiftelsen.

Tillgångarna är placerade hos väletablerad fondförvaltare och därmed uppfylls kravet att inte placera stiftelsens tillgångar på ett riskfyllt sätt.

När Stiftelsen bildades försåldes en fastighet som genererade ett högt värde. I 2009 års bokslut bedömde revisorerna att intäkten från försäljningen som genererar en stor del av avkastningen inte får betraktas som utdelningsbart kapital. Förvaltaren ändrade därför redovisningsprincip vilket också framgår av det av revisorerna godkända bokslutet 2009. Det har till följd att den del av Stiftelsens tillgångar som genererar avkastning är mycket ringa.

Förvaltaren har enligt revisorernas uppfattning inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen, vilket har framgått i revisionsberättelserna för åren 2014-2018.

2. Förvaltaren har valt att nästan uteslutande ha Stiftelsens tillgångar i värdepapper. Såvitt framgår har värdepappersinnehaven under åren 2013- 2018 inte genererat någon löpande avkastning. Förvaltaren bereds tillfälle att redogöra för valet av placeringsform och hur man anser att den förhåller sig till begreppet godtagbar placering.

Svar 2. Medlen har som tidigare beskrivits placerats i värdepapper förvaltade av välrenommerad fondförvaltare. Om jämförelse görs med hur marknadsvärdet ökat under dessa år kan noteras att marknadsvärdet på tillgångarna har ökat och därmed har förmögenheten inte urholkats. Som även beskrivs i svaret på första frågan har fonden kostnader av fast karaktär som påverkar årens resultat. En jämförelse kan i sammanhanget göras med kommunens bankränta som under de senaste åren har legat runt 0.

En placering på bank hade inte inneburit en bättre avkastning och mot bakgrund av fasta kostnader och hur stor del av kapitalet som är bundet skulle ingen utdelning kunnat ske.

Tjänsteutlåtande

3. Förvaltaren bereds slutligen tillfälle att redogöra för hur den avser att framåt tillskapa en utdelningsbar avkastning och därigenom kunna verka för en utdelningsbar avkastning och därigenom kunna verka för stiftelsens ändamål.

Svar 3. Förvaltaren kan pröva andra förvaltare för de fonder som finns i stiftelsen. Detta kräver en av KF godkänd placeringspolicy och därefter en förfrågan till andra fondförvaltare.

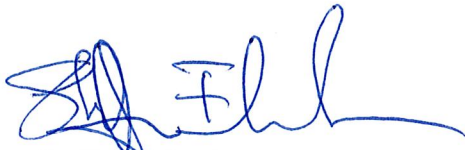
Noteras bör att som ovan beskrivs angående kostnader och det fria kapital som kan delas kommer en omplacering av tillgångarna endast ge en marginell skillnad mot dagsläget.

Övrigt

Omständigheterna kring Stiftelsen som beskrivs ovan med bl. a. den del av kapitalet som är bundet och som därmed genererar en obefintlig utdelning lång tid framöver gör att förvaltaren avser återkomma med en ansökan om permutation.

Bilagor

1. Begäran om upplysningar, Länsstyrelsen i Stockholm

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Katarina Freme
Ledningsstrateg

Expedieras

Enheten för stiftsetillsyn
Per Claesson

ANKOM

2019-12-07

Stiftelsen Syskonen August och Viktoria
Johanssons fond
C/o Österåkers kommun
Hackstavägen 22
184 31 Åkersberga

Begäran om upplysningar

Redogörelse

Länstyrelsen har efter genomgång av Stiftelsen August och Viktoria Johanssons fonds (stiftelsen) årsredovisningar för räkenskapsåren 2014 till 2018 kunnat konstatera att stiftelsen saknat intäkter under den aktuella perioden. Stiftelsen har därför inte kunnat verka för sitt ändamål. Under aktuell period har stiftelsen dessutom byggt upp ett negativt eget kapital som vid årsskiftet 2018/19 upp gick till 46 413 kronor.

Av årsredovisningen för räkenskapsåret 2018 framgår att stiftelsen har en balansomslutning på 1 732 877 kronor. Stiftelsens tillgångar utgörs nästan uteslutande av värdepappersinnehav. Värdepappren hade vid utgången av räkenskapsåret 2018 ett marknadsvärde om 2 029 089 kronor.

Stiftelsens ändamål och gällande bestämmelser

Efter beslut av Kammarkollegiet den 10 november 1998 framgår att stiftelsens ändamål är att av den årliga avkastningen skall minst en tiondel läggas till kapitalet och återstoden användas för åldringsvård inom kommunen.

Av 2 kap. 1 § stiftelselagen (1994:1220) framgår att föreskrifterna ska följas vid förvaltningen av stiftelsens angelägenheter, om inte föreskrifterna strider mot någon bestämmelse i denna lag.

Av 2 kap. 4 § stiftelselagen framgår att i den mån det inte följer av stiftelseförordnandet hur stiftelsens förmögenhet ska vara placerad, svarar styrelsen eller förvaltaren för att förmögenheten är placerad på ett godtagbart sätt.

Datum
2019-11-25

Beteckning
206-40198-2019

Av prop. 1993/94:9 s. 122 framgår bland annat följande vad gäller begreppet godtagbar placering. Med begreppet godtagbart avses att uttrycka lagens krav på en miniminivå i fråga om placering av stiftelsetillgångar. Bedömningen ska ske med utgångspunkt från ett helhetsperspektiv. De risker som alltid är förknippade med förmögenhetsförvaltning bör spridas på ett sådant sätt att stiftelsens förmögenhet sammantaget framstår som godtagbart placerad. Vid bedömningen som ska ske är det givetvis en mängd olika faktorer av ekonomisk natur som ska beaktas, trygghet mot nominella förluster, skyddet mot att kapitalet urholkas genom fortgående penningvärdeförsämring, förmögenhetens avkastning i form av ränta eller annan utdelning, möjligheten till real värdestegring och möjligheten att utan större tidsutdräkt kunna placera om tillgångarna. Förevarande bestämmelser innebär inte att någon av de nu angivna faktorerna generellt ska prioriteras framför andra. Bestämmelserna innebär emellertid inte att frågan om en avkastningsstiftelsens förmögenhetsplacering endast ska bedömas med utgångspunkt från rationella ekonomiska överväganden. Det kan vara så att stiftaren i sitt förordnande har meddelat föreskrifter som utan att direkt ta sikte på hur stiftelsens förmögenhet ska vara placerad ändå bör beaktas vid bedömningen om förmögenheten är godtagbart placerad eller inte.

Av Stiftelselagen En kommentar, Henning Isoz, s. 66 framgår bland annat följande. En föreskrift som kan ha betydelse i sammanhanget är om verksamhetsföremålet innebär att stiftelsen varje år ska dela ut bidrag av den löpande avkastningen. I ett dylikt fall bör valet av reall tillgångar utfalla till förmån för sådan som ger en löpande avkastning varje år.

Med anledning av ovanstående har Länsstyrelsen följande frågor till förvaltaren;

1. Förvaltaren har en skyldighet att följa stiftelsens föreskrifter. I det ligger att verka för stiftelsens ändamål. Förvaltaren bereds tillfälle att redogöra för hur denne har arbetet för att uppfylla stiftelsens ändamål under perioden under åren 2014-2018?

Datum
2019-11-25

Beteckning
206-40198-2019

2. Förvaltaren ha valt att nästan uteslutande ha stiftelsens tillgångar i värdepapper. Såvitt framgår har värdepappersinnehaven under åren 2013-2018 inte genererat någon löpande avkastning. Förvaltaren bereds tillfälle att redogöra för valet av placeringsform och hur man anser att den förhåller sig till begreppet godtagbart placerad?
3. Förvaltarens bereds slutligen tillfälle att redogöra för hur den avser att framåt tillskapa en utdelningsbar avkastning och därigenom kunna verka för stiftelsens ändamål?

Uppgifterna lämnar eller skickar Ni snarast, dock senast den **16 december 2019** till Länsstyrelsen i Stockholms län, 104 22 Stockholm, eller per e-post till stockholm@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer **206-40198-2019** på er komplettering.

Per Claesson

Kopia: Revisorerna Ella Bladh och Jan Winberg

Anstund erhållits till 2020-02-14